

Briselē, 2022. gada 13. jūnijā
(OR. fr, en)

9736/22

ECOFIN 537
UEM 140
SOC 327
EMPL 213
COMPET 428
ENV 526
EDUC 203
RECH 321
ENER 240
JAI 792
GENDER 77
ANTIDISCRIM 57
JEUN 87
SAN 331

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9400/22 - COM(2022) 602 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Beļģijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2022. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, un kura pamatā ir Komisijas priekšlikums COM(2022) 602 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

par Beļģijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2022. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241², ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Tas sekmē ekonomikas atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai, līdztekus stiprinot dalībvalstu tautsaimniecību noturību un potenciālo izaugsmi. Vidējā termiņā un ilgtermiņā tas palīdz arī stiprināt publisko finanšu ilgtspēju un sekmēt izaugsmi un darbvietu radīšanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada jūnijā tiks atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no Atveseļošanas un noturības mehānisma.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2021. gada 24. novembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2022. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Pētījumā bija pienācīgi ņemta vērā 2021. gada 7. maijā parakstītā Portu sociālā samita apņemšanās turpināt īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada 17. novembrī. Eiropadome 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma prioritātes apstiprināja 2022. gada 25. martā. Komisija 2021. gada 24. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011³ pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Beļģija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs nepieciešams padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2022. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku⁴ ("2022. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2022. gada 5. aprīlī un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2022. gada 14. martā.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

⁴ Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 153, 7.4.2022., 1. lpp.).

- (3) Krievijas iebrukums Ukrainā globālās pandēmijas izskaņā ir būtiski mainījis ģeopolitisko un ekonomisko kontekstu. Iebrukuma ietekme uz dalībvalstu tautsaimniecībām izpaužas, *inter alia*, kā augstākas enerģijas, pārtikas un izejvielu cenas un vājākas izaugsmes izredzes. Enerģijas cenu pieaugums īpaši smagi skar visneaizsargātākās mājsaimniecības, kuras ir nonākušas enerģētiskajā nabadzībā vai kurām tā draud, kā arī uzņēmumus, kurus visvairāk negatīvi ietekmē enerģijas cenu pieaugums. Turklāt Savienībā ierodas nepieredzēti daudz cilvēku, kuri bēg no Ukrainas. Krievijas agresijas kara radītās ekonomiskās sekas ir asimetriski ietekmējušas dalībvalstis. Šajā sakarā 2022. gada 4. martā ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382⁵ pirmo reizi tika piemērota Padomes Direktīva 2001/55/EK⁶, pārvietotajām personām no Ukrainas piešķirot likumīgas uzturēšanās tiesības Savienībā, kā arī piekļuvi izglītībai un apmācībai, darba tirgum, veselības aprūpei, mājoklim un sociālajai palīdzībai.

⁵ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

⁶ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

- (4) Ievērojot strauji mainīgo ekonomisko un ģeopolitisko situāciju, 2022. gada Eiropas pusgadā atsāksies ekonomikas un nodarbinātības politikas vispusīga koordinācija, kura līdztekus tiks pielāgota, ņemot vērā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanu saistītās prasības, kā skaidrots 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, ir svarīgi īstenot pieņemtos atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem paredzēts īstenot visus 2019. un 2020. gada Eiropas pusgada ciklos sniegtos konkrētām valstīm adresētos ieteikumus vai to būtisku daļu. Atveseļošanas un noturības plānu pārskatīšanā, atjaunināšanā vai grozīšanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu, papildus citiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas sniegti līdz šādu pārskatītu, atjauninātu vai grozītu atveseļošanas un noturības plānu iesniegšanas dienai, joprojām vienlīdz aktuāli ir arī 2019. un 2020. gadā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi.
- (5) Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula darbojas kopš 2020. gada marta. Komisija savā 2021. gada 3. marta paziņojumā "Apritējis gads kopš Covid-19 uzliesmojuma: fiskālās politikas atbildes pasākumi" pauda viedokli, ka lēmums par vispārējās izņēmuma klauzulas deaktivēšanu vai turpmāku piemērošanu būtu jāpieņem vispārēja ekonomikas stāvokļa novērtējuma ietvaros, kurā būtisks kvantitatīvais kritērijs ir ekonomiskās aktivitātes līmenis Savienībā vai eurozonā salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni (2019. gada beigās). Paaugstināta nenoteiktība un spēcīgi lejupvērsti riski, kas skar ekonomikas perspektīvu saistībā ar karu Eiropā, nepieredzēts enerģijas cenu kāpums un ieilguši piegādes ķēdes darbības traucējumi rada apstākļus, kuru dēļ ir attaisnojami Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas darbību pagarināt arī attiecībā uz 2023. gadu.

- (6) Ievērojot pieeju, kas izklāstīta Padomes 2021. gada 18. jūnija ieteikumā ⁷ par Beļģijas 2021. gada stabilitātes programmu, vispārējo fiskālo nostāju pašlaik vislabāk var izmērīt kā izmaiņas primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus), bet ietverot no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret vidēja termiņa potenciālo izaugsmi ⁸. Papildus atzinumam par vispārējo fiskālo nostāju, novērtējot, vai valsts fiskālā politika ir piesardzīga un vai tās struktūra spēs nodrošināt ilgtspējīgu atveseļošanu, kas būtu saskanīga ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, uzmanība tiek pievērsta arī valsts finansētajiem ⁹ primārajiem kārtējiem izdevumiem (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un investīcijām.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 1. lpp.).

⁸ Aplēses par fiskālo nostāju un tās komponentiem šajā ieteikumā ir Komisijas aplēses, kas balstītas uz pieņēmumiem, kuri ir Komisijas 2022. gada pavasara prognozes pamatā. Komisijas vidēja termiņa potenciālās izaugsmes aplēsēs nav iekļauta to reformu pozitīvā ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var paātrināt potenciālo izaugsmi.

⁹ Nefinansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām vai citiem Savienības fondiem.

- (7) Komisija 2022. gada 2. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas plašas norādes par fiskālo politiku 2023. gadā ("fiskālās norādes") un kura mērķis ir atbalstīt dalībvalstu stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanu un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Pamatojoties uz 2022. gada ziemas prognozes makroekonomisko perspektīvu, Komisija atzīmēja, ka piemērota šķīstu pāreja no kopējās atbalstošās fiskālās nostājas 2020.–2022. gadā uz kopumā neitrālu kopējo fiskālo nostāju 2023. gadā, vienlaikus saglabājot gatavību reaģēt uz mainīgo ekonomisko situāciju. Komisija paziņoja, ka fiskālie ieteikumi 2023. gadam arī turpmāk būtu jādiferencē starp dalībvalstīm un tajos būtu jāņem vērā iespējamā pārrobežu blakusietekme. Komisija aicināja dalībvalstis atspoguļot norādes savās stabilitātes un konverģences programmās. Komisija apņēmas cieši uzraudzīt ekonomikas norises un pielāgot savas politikas norādes pēc vajadzības un ne vēlāk kā savā Eiropas pusgada pavasara paketē, kas sagatavota 2022. gada maija beigās.
- (8) Attiecībā uz fiskālajām norādēm fiskālajos ieteikumos 2023. gadam ir ņemta vērā ekonomikas perspektīvas pasliktināšanās, paaugstinātā nenoteiktība un papildu lejupvērstie riski, kā arī augstāka inflācija salīdzinājumā ar Komisijas 2022. gada ziemas prognozi. Ņemot vērā šos apsvērumus, fiskālajai reakcijai ir jāpalielina publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, un jā saglabā visneaizsargātāko mājāsaimniecību pirktspēja, lai mīkstinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi un palīdzētu ierobežot inflācijas otrreizējās ietekmes spiedienu, izmantojot mērķtiecīgus un pagaidu pasākumus. Fiskālajai politikai arī turpmāk jābūt dinamiskai, lai pielāgotos strauji mainīgajiem apstākļiem, tostarp izaicinājumiem, kuri attiecībā uz aizsardzību un drošību izriet no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, un dalībvalstīs tā ir jādiferencē atbilstīgi to fiskālajam un ekonomiskajam stāvoklim, tostarp ņemot vērā krīzes ietekmi uz tām un pārvietoto personu pieplūdumu no Ukrainas.

- (9) Beļģija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā izklāstītās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Beļģijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu¹⁰. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, ar ko atzīst, ka Beļģija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes Īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.
- (10) Beļģija savu 2022. gada valsts reformu programmu un 2022. gada stabilitātes programmu iesniedza 2022. gada 30. aprīlī, tādējādi ievērojot Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. pantā noteikto termiņu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2022. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Beļģijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

¹⁰ ST 10161/21 INIT; ST 10161/21 ADD 1.

- (11) Komisija 2022. gada ziņojumu par Beļģiju publicēja 2022. gada 23. maijā. Tajā novērtēts, kā Beļģija ir īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019., 2020. un 2021. gadā, un uz atveseļošanas un noturības rezultātu pārskata pamata bija aplūkots, kā Beļģija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi, tostarp sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Tajā bija arī novērtēts Beļģijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (12) 2022. gada 23. maijā Komisija nāca klajā ar ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Ziņojumā bija aplūkots Beļģijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2021. gadā pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), turklāt vispārējās valdības parāds pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 60 % no IKP, un neatbilda parāda samazināšanas kritērijam. Ziņojumā secināts, ka deficīta un parāda kritēriji nav izpildīti. Ievērojot 2022. gada 2. marta paziņojumu, Komisija, novērtējot visus attiecīgos faktoros, uzskatīja, ka parāda samazināšanas kritērija ievērošana nozīmētu pārāk stingru, agrīni koncentrētu fiskālo konsolidāciju, kas varētu apdraudēt izaugsmi. Tāpēc Komisija uzskata, ka pašreizējos ārkārtas ekonomiskajos apstākļos atbilstība parāda samazināšanas kritērijam nav uzskatāma par vajadzīgu. Kā paziņots, Komisija 2022. gada pavasarī neierosināja sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, bet 2022. gada rudenī tā no jauna novērtēs, vai būtu nepieciešams ierosināt šādu procedūru sākšanu.

- (13) 2020. gada 20. jūlija ieteikumā ¹¹ Padome ieteica Beļģijai, ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, 2020. un 2021. gadā veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret Covid-19 pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Tā arī ieteica Beļģijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas. Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Beļģijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 9,0 % no IKP 2020. gadā līdz 5,5 % no IKP 2021. gadā. Beļģijas fiskālās politikas reakcija atbalstīja ekonomikas atveseļošanu 2021. gadā, savukārt pagaidu ārkārtas pasākumu apmērs samazinājās no 4,4 % no IKP 2020. gadā līdz 2,9 % 2021. gadā. Beļģijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilda Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi lielākoties ir pagaidu pasākumi vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Vienlaikus daži no valdības 2020.–2021. gadā pieņemtajiem diskrecionārajiem pasākumiem nebija ne pagaidu pasākumi, ne arī tika atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem, un tos galvenokārt veidoja minimālo pensiju un veselības nozares darbinieku algu pastāvīgs pieaugums. Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Beļģijas vispārējās valdības parāds samazinājās no 112,8 % no IKP 2020. gadā līdz 108,2 % no IKP 2021. gadā.

¹¹ Padomes Ieteikums (2020. gada 20. jūlijs) par Beļģijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2020. gada stabilitātes programmu (OV C 282, 26.8.2020., 1. lpp.).

(14) 2022. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir labvēlīgs. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2022. gadā pieaugs par 3,0 % un 2023. gadā — par 1,9 %. Savukārt Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts mazāks reālā IKP pieaugums — par 2,0 % 2022. gadā un par 1,6 % 2023. gadā, galvenokārt tādēļ, ka agrākais robeždatums makroekonomikas prognozēm, kas ir 2022. gada stabilitātes programmas pamatā, bija pirms Krievijas agresīvā kara pret Ukrainu sākuma. Valdība savā 2022. gada stabilitātes programmā plāno, ka nominālais deficīts samazināsies līdz 5,2 % no IKP 2022. gadā un līdz 3,6 % 2023. gadā. Samazinājums 2022. gadā galvenokārt atspoguļo stabilo ekonomiskās aktivitātes izaugsmi un lielākās ārkārtas pasākumu daļas atcelšanu. Saskaņā ar 2022. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2022. gadā (nedaudz) samazināsies līdz 108,0 % un 2023. gadā pieaugs līdz 108,8 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2022. un 2023. gadā būs attiecīgi 5,0 % un 4,4 % no IKP. 2022. gadā tas atbilst 2022. gada stabilitātes programmā prognozētajam deficītam, neraugoties uz mazāk labvēlīgu makroekonomikas scenāriju Komisijas 2022. gada pavasara prognozē, jo budžeta prognozēs 2022. gada stabilitātes programmā ir ņemta vērā tehniskā korekcija, kas atspoguļo Krievijas agresīvā kara pret Ukrainu seku ietekmi uz budžetu tikai 2022. gadā. Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēts lielāks vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā, kas galvenokārt saistīts ar mazāk labvēlīgu makroekonomikas scenāriju un pasākumiem, kuri 2022. gada stabilitātes programmas vēlākajos gados vēl nav precizēti. Komisijas 2022. gada pavasara prognozē paredzēta kopumā līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 107,5 % apmērā 2022. gadā, bet zemāka attiecība 107,6 % apmērā 2023. gadā, kas atspoguļo IKP deflatora mazāko pieaugumu 2022. gada stabilitātes programmā. Saskaņā ar Komisijas 2022. gada pavasara prognozi, potenciālās izlaides vidēja termiņa pieauguma aplēse ir 1,4 % (10 gadu vidējais rādītājs). Tomēr minētajā aplēsē nav iekļauta to reformu ietekme, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plānā un var palielināt Beļģijas potenciālo izaugsmi.

(15) Valdība 2022. gadā pakāpeniski atcēla lielāko daļu pasākumu, kas veikti, reaģējot uz Covid-19 krīzi, – tiek prognozēts, ka pagaidu ārkārtas pasākumu apmērs samazināsies no 2,9 % no IKP 2021. gadā līdz 0,4 % 2022. gadā. Valdības budžeta deficītu 2022. gadā ietekmē pasākumi, kuri pieņemti, lai novērstu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, un kuru apjoms Komisijas 2022. gada pavasara prognozē tiek lēsts 0,5 % apmērā no IKP 2022. gadā un 0 % apmērā no IKP 2023. gadā¹². Šie pasākumi galvenokārt ietver vienreizējus pārvedumus mājsaimniecībām un enerģijas patēriņa netiešo nodokļu samazinājumu. Par šiem pasākumiem tika paziņots, ka tiem ir pagaidu raksturs un ka tie attiecas uz 2022. gadu. Tomēr, ja enerģijas cenas saglabāsies augstas 2023. gadā, dažus no minētajiem pasākumiem varētu turpināt. Daži no šiem pasākumiem nav mērķorientēti, jo īpaši vispārējie pārvedumi mājsaimniecībām, lai atbalstītu enerģijas patēriņu, un PVN likmes gāzei un elektrībai un akcīzes nodokļu degvielai samazinājums. Valdības budžeta deficītu ietekmē arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas un kas Komisijas 2022. gada pavasara prognozē tiek prognozētas 0,1 % apmērā no IKP gan 2022. gadā, gan 2023. gadā¹³, kā arī lielākas izmaksas aizsardzības izdevumiem (0,1 % no IKP 2022. gadā).

¹² Šie skaitļi atspoguļo kopš 2021. gada rudens veikto pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹³ Tiek pieņemts, ka kopējais no Ukrainas uz Savienību pārvietoto personu skaits līdz 2022. gada beigām pakāpeniski sasniegs 6 miljonus, un viņu ģeogrāfiskais sadalījums tiek lēsts, pamatojoties uz esošās diasporas lielumu, uzņemošās dalībvalsts iedzīvotāju skaita relatīvo apmēru un no Ukrainas pārvietoto personu faktisko sadalījumu visā Savienībā, kāds tas bija 2022. gada martā. Budžeta izmaksas uz vienu personu aplēstas, balstoties uz Komisijas Kopīgā pētniecības centra mikrosimulācijas modeli *Euromod*, ņemot vērā gan naudas pārvedumus, uz kuriem šie cilvēki var būt tiesīgi, gan pabalstus natūrā, piemēram, izglītību un veselības aprūpi.

- (16) Padome 2021. gada 18. jūnija ieteikumā ieteica Beļģijai 2022. gadā izmantot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, tajā pašā laikā turpinot piesardzīgu fiskālo politiku. Turklāt tai būtu jā saglabā valsts finansētās investīcijas. Tā arī ieteica Beļģijai, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā, un vienlaikus veicināt investīcijas, lai vairotu izaugsmes potenciālu.

(17) Saskaņā ar Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ņemot vērā Beļģijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, 2022. gadā tiek prognozēta atbalstoša fiskālā nostāja $-2,4\%$ apmērā no IKP ¹⁴. Beļģija plāno saskaņā ar Padomes ieteikumu turpināt atbalstu atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti palielināsies par $0,2$ IKP procentpunktiem salīdzinājumā ar 2021. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2022. gadā būs neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju ¹⁵. Tādējādi Beļģija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2022. gadā būs ekspansīva ietekme uz vispārējo fiskālo nostāju, kas atbilst $2,1$ procentpunktiem no IKP. Minētā ievērojamā ekspansīvā ietekme ietver papildu ietekmi ($0,5\%$ apmērā no IKP), ko rada pasākumi ar mērķi novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, kā arī izmaksas ($0,1\%$ apmērā no IKP), kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas. Turklāt tiek prognozēts, ka valdības izdevumu pieaugums, ko rada publiskā sektora algu un sociālo pabalstu automātiskā indeksācija un — mazākā mērā — lielāks valdības preču un pakalpojumu patēriņš, arī veicinās valsts finansēto neto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ietekmi. Komisijas prognozē norādīts, ka šos pasākumus un lielāku izdevumu faktoros kompensējošie pasākumi neatsvērs pilnībā.

¹⁴ Negatīvs rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu fiskālo politiku.

¹⁵ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst $0,1$ procentpunktam no IKP.

- (18) Komisijas 2022. gada pavasara prognozē fiskālā nostāja 2023. gadā tiek prognozēta 0,0 % apmērā no IKP, pieņemot, ka politika nemainīsies ¹⁶. Ir paredzēts, ka Beļģija 2023. gadā turpinās izmantot Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijas, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam. Tiek prognozēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēto izdevumu pozitīvā ietekme uz ekonomisko aktivitāti saglabāsies stabila salīdzinājumā ar 2022. gadu. Tiek prognozēts, ka valsts finansētajām investīcijām 2023. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP ¹⁷. Vienlaikus plānots, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā kopumā būs neitrāla ietekme uz vispārējo fiskālo nostāju, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP. Tas ietver ietekmi, ko rada ar enerģijas cenu pieaugumu saistīto pasākumu pakāpeniska atcelšana (0,5 % apmērā no IKP).
- (19) 2022. gada stabilitātes programmā tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 3,4 % no IKP 2024. gadā un 2,7 % līdz 2025. gadam. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts būs zem 3 % no IKP līdz 2025. gadam. Šo prognožu pamatā ir makroekonomikas scenārijs, kas izstrādāts pirms Krievijas iebrukuma Ukrainā, un tiek pieņemts, ka pasākumi, kas vēl nav noteikti 2022. gada stabilitātes programmas vēlākajiem gadiem, jo īpaši tā dēvētie “elastīgie fiskālie stimuli”, laikposmā no 2023. līdz 2025. gadam būs 0,8 % apmērā no IKP. Saskaņā ar 2022. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2025. gadam pieaugs, proti, 2024. gadā palielināsies līdz 109,7 % un 2025. gadā pieaugs līdz 110,1 %. Saskaņā ar Komisijas analīzi parāda atmaksājamības riski vidējā termiņā šķiet augsti.

¹⁶ Negatīvs (pozitīvs) rādītājs nozīmē, ka primāro izdevumu pieaugums (samazinājums) pārsniedz ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, un liecina par ekspansīvu (bremzējošu) fiskālo politiku.

¹⁷ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs neitrāla ietekme.

- (20) Nemainīgas politikas apstākļos paredzams, ka sabiedrības straujās novecošanas rezultātā saasināsies ar sabiedrības novecošanu saistīto izdevumu ietekme uz publiskajām finansēm. Komisijas 2021. gada ziņojumā par novecošanu ¹⁸ prognozēts, ka ar novecošanu saistītie izdevumi līdz 2040. gadam palielināsies par 3,6 procentpunktiem un līdz 2070. gadam — par 5,4 procentpunktiem no IKP, galvenokārt pensiju un ilgtermiņa aprūpes izdevumu dēļ. Savā atvēršanas un noturības plānā Beļģija ir apņēmusies īstenot pensiju reformu, lai cita starpā uzlabotu sistēmas finansiālo un sociālo ilgtspēju un veicinātu konvergenci starp dažādām pensiju shēmām. Runājot par ilgtermiņa aprūpi, Beļģija jau 2019. gadā bija viena no tām Savienības valstīm, kuras izdevumi šajā nozarē bija vislielākie, un paredzams, ka tās izdevumi līdz 2030. gadam pieaugs vēl par 14 % un līdz 2070. gadam — par 2,2 procentpunktiem no IKP. Ir sāktas reformas, kuru mērķis ir uzlabot dažādu aprūpes iestāžu izmantošanu izmaksu ziņā efektīvā veidā, jo īpaši, lai novērstu un atliktu nevajadzīgu vai priekšlaicīgu institucionalizāciju, kas skar katru ceturto aprūpēto personu ¹⁹; taču šajā jomā ir vērojamas lielas reģionālas atšķirības. Covid-19 krīze apturēja plānoto izmaksu taupīšanas pasākumu īstenošanu. Tas liecina, ka varētu būt iespējams vēl vairāk samazināt pārmērīgu institucionalizāciju, vienlaikus stiprinot kvalitatīvu mājas aprūpes pakalpojumu izmantošanu un novēršot finansiālus šķēršļus, kas ierobežo visneaizsargātāko grupu piekļuvi šiem pakalpojumiem. Ātra un vērienīga reformu īstenošana palīdzētu risināt ilgtspējas problēmas.

¹⁸ Eiropas Komisijas 2021. gada ziņojums par novecošanu ekonomikas un budžeta prognozes ES dalībvalstīs (2019-2070), Iestāžu dokuments Nr. 148.

¹⁹ *Devos C, Cordon A, Lefèvre M, Obyn C, Renard F, Bouckaert N, Gerkens S, Maertens de Noordhout C, Devleeschauwer B, Haelterman M, Léonard C, Meeus P (2019), Performance du système de santé belge – Rapport 2019 – Synthèse. Health Services Research (HSR). Bruxelles: Centre Fédéral d'Expertise des Soins de Santé (KCE). KCE Reports 313B. D/2019/10.273/33.*

(21) Beļģijas nodokļu sistēmai ir raksturīgs liels darbaspēka nodokļu slogs ar samērā augstām nodokļu likmēm un šauras nodokļu kategorijas. Tas ierobežo nodokļu sistēmas reālo progresivitāti un vēl vairāk vājina dalību darba tirgū. Lai gan 2016. gada nodokļu reforma samazināja nodokļu slogu darba ņēmējiem ar viszemāko atalgojumu, nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās joprojām ir augstākais Savienībā tiem, kas saņem vidējo algu. Augsti darbaspēka nodokļi var arī atturēt no dalības mūžizglītībā. Turklāt daži bezdarbnieka pabalstu sistēmas elementi rada risku, ka samazināsies darba meklētāju stimuli strādāt, un var mazināt aktivizācijas politikas efektivitāti. Sociālā atbalsta sarežģītība un ierobežotās iespējas apvienot ienākumus no darba ar sociālajiem pabalstiem arī var atturēt no darba uzsākšanas, jo īpaši tos, kuriem ir zems ienākumu gūšanas potenciāls. Bez tam, lai daļēji mazinātu augstās nodokļu likmes, nodokļu bāzes samazina daudzi atbrīvojumi, atskaitījumi un samazinātas likmes, kas rada efektivitātes zudumus un izkropļojumus. Daži nodokļu sistēmas elementi veicina izkropļojumus investīciju izvēlē un rada pārmērīgas investīcijas konkrētos aktīvos. Piemēram, ieņēmumi no nekustamā īpašuma īres netiek pietiekami aplikti ar nodokļiem, un procenti par mājokļa kredītiem otrajiem mājokļiem ir atskaitāmi no nodokļiem. Turklāt nodokļu stimuli uzkrājumiem un strikta nodokļu noteikumu struktūra, ko piemēro ilgtermiņa uzkrājumiem un pensiju shēmām, rada šķēršļus labākai kapitāla sadalei. 2021. gada 17. februārī ar likumu ieviestais nodoklis, ko uzliek vērtspapīru kontiem, arī mazina stimulus investēt finanšu instrumentos. Turklāt ir iespējas attīstīt vides nodokļus, samazinot fosilo degvielu subsīdijas un veicinot investīcijas mazoglekļa ekonomikā. Piemēram, apkurē izmantojamajām fosilajām degvielām (piemēram, gāzeļļai un dabasgāzei) uzliekamā akcīzes nodokļa pārskatīšana, kas salīdzinājumā ar elektrībai uzliekamo nodokli ir zems, veicinātu investīcijas mazoglekļa apkures risinājumos. Lai risinātu sastrēgumu problēmu, varētu izmantot tādas politikas risinājumus kā ceļu lietošanas maksas ieviešana privātiem transportlīdzekļiem (piemēram, kravas automobiļiem), vienlaikus nodrošinot pietiekamu sabiedriskā transporta piedāvājuma līmeni (satiksmes sastrēgumos pavadīto stundu vidējais skaits gadā ir viens no lielākajiem Savienībā). Tas varētu arī palīdzēt samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, uz kurām neattiecas emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas. Kombinējot pāreju no darbaspēka nodokļiem ar nodokļu bāzes paplašināšanu, varētu uzlabot nodokļu sistēmas taisnīgumu, veicināt nodarbinātību, kā arī sekmēt sociālo un vidisko mērķu sasniegšanu.

(22) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastipriņošu reformu un investīciju kopums ar indikatīvu grafiku īstenošanai, kas jāpabeidz līdz 2026. gada 31. augustam. Tās palīdzēs atrisināt visas ekonomiskās un sociālās problēmas vai ievērojamu to ekonomisko un sociālo problēmu daļu, kuras Padome bija minējusi Beļģijai 2019. un 2020. gada Eiropas pusgadā adresētajos ieteikumos, kā arī attiecīgā gadījumā Beļģijai līdz atveseļošanas un noturības plāna pieņemšanai adresētajos ieteikumos. Konkrētāk, sagaidāms, ka Beļģijas atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs risināt ievērojamu to problēmu daļu, kas norādītas attiecīgajos valstij adresētajos ieteikumos. Lai uzlabotu publisko izdevumu kvalitāti un efektivitāti, Beļģijas atveseļošanas un noturības plāns ietver izdevumu pārskatīšanas sistemātisku integrēšanu visu valdības līmeņu budžeta plānošanas ciklos. Ņemot vērā, ka pieaug publiskie izdevumi pensijām, plānā ir iekļauta pensiju reforma, kuras mērķis cita starpā ir uzlabot pensiju sistēmas finansiālo un sociālo ilgtspēju. Beļģijas atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti arī vairāki pasākumi, kuru mērķis ir risināt darba tirgus problēmas un stiprināt neaizsargāto grupu, piemēram, migrantu izcelsmes personu, sievieti, jauniešu, personu ar invaliditāti un digitālās atstumtības riskam pakļauto personu, sociālo integrāciju un integrāciju darba tirgū. Saskaņā ar atveseļošanas un noturības plānu Beļģija nodrošinās 5G izvēršanu. Beļģijas atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauta arī dienesta automašīnām piemērojamās nodokļa shēmas reforma, kuras mērķis ir pilnībā elektrificēt dienesta autoparkus.

- (23) Paredzams, ka Beļģijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana sekmēs turpmāku progresu zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā. Klimata mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi Beļģijā atbilst 49,6 % no atveseļošanas un noturības plāna kopējā piešķiruma, savukārt digitālo mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi – 26,6 % no atveseļošanas un noturības plāna kopējā piešķiruma. Atveseļošanas un noturības plāna pilnīga īstenošana atbilstoši attiecīgajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem palīdzēs Beļģijai ātri atgūties no Covid-19 krīzes radītajām sekām, vienlaikus stiprinot noturību. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citu, ārpus atveseļošanas un noturības plāna tvēruma esošu ekonomikas un nodarbinātības politiku sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politiku programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski iesaistīt sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.
- (24) Beļģija vēl nav iesniegusi ne Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1060²⁰ paredzēto partnerības nolīgumu, ne pārējās minētajā regulā paredzētās kohēzijas politikas programmas. Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1060 Beļģijai ir jāņem vērā attiecīgie tai adresētie ieteikumi 2021.–2027. gada kohēzijas politikas fondu plānošanā. Tas ir priekšnoteikums no kohēzijas politikas fondiem paredzētā finansiālā atbalsta efektivitātes uzlabošanai un tā pievienotās vērtības maksimalizēšanai un vienlaikus veicina koordināciju, savstarpējo papildināmību un saskaņotību starp minētajiem kohēzijas politikas fondiem un citiem Savienības instrumentiem un fondiem. Atveseļošanas un noturības mehānisma un kohēzijas politikas programmu sekmīga īstenošana ir atkarīga arī no to šķēršļu novēršanas, kas kavē investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un sabalansētas teritoriālās attīstības atbalstam.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

- (25) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā, Beļģijā ir vairāki papildu problēmjaudājumi, kas saistīti ar darba tirgu un izglītības sistēmu. Rekordaugstais brīvo darbvietu rādītājs Beļģijā liecina, ka darba devējiem ir arvien grūtāk pieņemt darbā darbiniekus ar vajadzīgajām prasmēm. Darbaspēka trūkums ir vērojams visos prasmju līmeņos un pastāvīgi saglabājas dažādās nozarēs, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju, izglītības, aprūpes un būvniecības nozarē. Jo īpaši ir pārāk maz absolventu zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) jomā — gan arodvidusskolu absolventu, gan terciārās izglītības absolventu vidū. Prasmju neatbilstība ir skaidrojama arī ar zemo līdzdalību pieaugušo izglītībā, jo īpaši mazizglītoto vidū, kuriem prasmju pilnveide varētu nodrošināt labākas darba iespējas. Saskaņā ar atveseļošanas un noturības plānu darba ņēmējiem tiks sagatavoti individuāli mācību konti un individuālas mācību tiesības. Taču aktīvai darba tirgus politikai paredzēto izdevumu daļa, kas veltīta apmācībai, ir samērā neliela, un tikai neliels darba meklētāju īpatsvars (kaut gan tas aizvien pieaug) iziet apmācību saistībā ar darbu jomā, kurā trūkst darbaspēka. Darbaspēka trūkuma un prasmju neatbilstības novēršana ir ļoti svarīga svira, ar kuru risināt jautājumus saistībā ar digitālo pārkārtošanos un īstenot zaļo pārkārtošanos, kā arī sasniegt 2030. gada Savienības pamatmērķus nodarbinātības un prasmju jomā.

- (26) Attiecībā uz darbaspēka trūkumu un prasmju neatbilstību pastāv bažas jo īpaši par izglītības sistēmas darbības rezultātiem un tās iekļautību, ņemot vērā arī lielos publiskā sektora izdevumus izglītībai ²¹. Izglītības rezultātu atšķirības, kas ir vienas no lielākajām Savienībā, ir cieši saistītas ar skolēnu un studentu sociālekonomisko izcelsmi un migrantu izcelsmi, un tādējādi rada nevienlīdzību izglītībā. Vairāk nekā viens no trim jaunajiem pieaugušajiem ar invaliditāti nepabeidz vidējo izglītību. Turklāt tikai 6,2 % skolēnu un studentu Beļģijā 2019. gadā piedalījās darba vidē balstītās mācībās, un tas ir krietni zem Savienības vidējā rādītāja (29 %). Jo īpaši franču valodas kopienā ir nepieciešams uzlabot profesionālās izglītības un apmācības (PIA) sistēmu atbilstību darba tirgus prasībām, jo tikai 3 no 10 franču kopienā populārākajās vidusskolas līmeņa PIA programmās tiek sagatavoti darbinieki jomās, kurās trūkst darbaspēka. Kopumā Beļģijā joprojām ir bažas par PIA kā ceļa uz izciliem sasniegumiem pievilcīgumu, par ko liecina lielais iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir negatīvs priekšstats par PIA. Pedagogu profesijas stiprināšana palīdzētu noturēt skolotājus un samazināt kvalificētu skolotāju trūkumu, kas arvien pieaug. Tas rada īpašas problēmas nelabvēlīgā situācijā esošām skolām un risku palielināt esošo nevienlīdzību izglītības sistēmā. Neraugoties uz jau veiktajiem pasākumiem, pedagogu profesijas pievilcīgums tiktu stiprināts, ja tiktu nodrošināta labāka sākotnējā izglītība un pastāvīga profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana un izstrādātas elastīgākas un pievilcīgākas karjeras iespējas.
- (27) Pamatojoties uz Savienības valstu vai to valdību vadītāju pilnvarojumu, kas formulēts Versaļas deklarācijā, ir sagatavots Komisijas priekšlikums *REPowerEU* plānam, kura mērķis ir pēc iespējas drīz izbeigt Savienības atkarību no fosilo degvielu importa no Krievijas. Tālab Komisija plāno dialogā ar dalībvalstīm apzināt piemērotākos projektus, investīcijas un reformas valstu, reģionālā un Savienības līmenī. Šo pasākumu mērķis ir samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām un pārorientēt fosilo degvielu importu prom no Krievijas.

²¹ ESAO — Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (PISA) 2018. gada rezultāti, 1. sējums.

(28) Aptuveni 70 % no Beļģijas bruto iekšzemes enerģijas patēriņa sedz fosilo degvielu imports. Saskaņā ar 2020. gada datiem atkarība no fosilo degvielu importa no Krievijas ir 30 % attiecībā uz jēlnaftu (kopējā importa daļa), kas ir augstāka par ES-27 vidējo rādītāju (26 %), un salīdzinoši zemāka attiecībā uz dabasgāzi (7 % salīdzinājumā ar Savienības rādītāju — 44 %) un ogleņiem (39 % salīdzinājumā ar 54 %) ²². Gan naftas (39 % no bruto iekšzemes enerģijas patēriņa salīdzinājumā ar 33 %), gan dabasgāzes (30 % salīdzinājumā ar 24 %) īpatsvars energoresursu struktūrā ir lielāks par Savienības vidējo rādītāju, savukārt ogļu īpatsvars ir mazāks (5 % salīdzinājumā ar 11 %). Kodolenerģijas īpatsvars energoresursu struktūrā ir 16 % no bruto iekšzemes enerģijas patēriņa. Atjaunīgā enerģija 2020. gadā veidoja tikai 13 % no enerģijas galapatēriņa. Beļģijai būs jāveic būtiski papildu pasākumi, lai paātrinātu atjaunīgo energoresursu attīstību nolūkā panākt virzību uz klimatneitralitāti 2050. gadā un samazināt atkarību no importētajām fosilajām degvielām. Taču sauszemes vēja enerģijas projektu izstrādi un ar to saistīto elektrotīkla paplašināšanu būtiski kavē ilgi aizkavējumi būvatļauju izsniegšanā, jo īpaši sakarā ar daudzām atkārtotām un ilgstošām pārsūdzības procedūrām. Mērķu un stratēģijas saskaņošana visos valdības līmeņos (federālajā, reģionālajā, vietējā), lai sasniegtu Beļģijas atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus, nodrošinātu skaidrāku regulējumu investoriem, samazinātu pārsūdzību skaitu un paātrinātu atjaunīgo energoresursu izvēšanu un ar to saistīto tīkla pastiprināšanu. Turklāt atļauju izsniegšanu varētu atvieglot, stiprinot pārsūdzības iestāžu spējas un pieņemot turpmākus pasākumus, lai samazinātu pārsūdzības procedūru ilgumu un turpmāku pārsūdzību iespējamību, kā arī atvieglot ierobežojumus (vējturbīnām) lidostu, radaru un militāro zonu tuvumā un atjauninot prasības par minimālo attālumu. Telpiskās plānošanas ieviešana, ņemot vērā teritoriju resursu potenciālu, un pašvaldību lielāka līdzdalība atjaunīgās enerģijas ražošanas projektos varētu palielināt pieņemamību vietējo iedzīvotāju vidū.

²² Eurostat (2020), Krievijas importa īpatsvars kopējā dabasgāzes, jēlnaftas un akmeņogļu importa apjomā. ES27 vidējā rādītāja aprēķinā izmantotais kopējais imports ir imports no valstīm ārpus ES27. Attiecībā uz Beļģiju kopējais imports ietver arī ES iekšējo tirdzniecību. Jēlnafta neietver rafinētus naftas produktus.

Jumta saules iekārtu (gan nelielu, gan lielu iekārtu) potenciālu varētu labāk izmantot, ja tiktu pieņemti pamatnosacījumi, kas ir paredzami un pietiekami, lai stimulētu pašpatēriņu, enerģijas koplietošanu un pieprasījumu reakciju. Lai ņemtu vērā variablu enerģijas avotu pieaugumu elektrotīklā, tīkls būtu jāstiprina un jāpadara viedāks. Tiek ieteikts investīcijas jaunā gāzes infrastruktūrā un tīklos pēc iespējas veikt tā, lai nodrošinātu atbilstību nākotnes prasībām, sekmējot ilgtermiņu, ko nākotnē nodrošinātu pārprofilēšana uz ilgtspējīgu kurināmo.

- (29) Papildu instrumenti, lai vēl vairāk palielinātu energoatdevi un samazinātu enerģijas patēriņu, emisijas un atkarību no fosilajām degvielām, ir investīcijas ūdeņraža vērtības ķēdē, energorenovācijā un ēku dekarbonizācijā. Tas nozīmē subsīdiju pārvirzīšanu uz mazoglekļa apkures avotiem un reģionālu aizliegumu ieviešanu vai paātrināšanu attiecībā uz šķidrā kurināmā katlu vai gāzes katlu iekārtām jaunās ēkās. Pāreja starp degvielām tiks atvieglota, ja tiks samazināts enerģijas patēriņš un vienlaikus ar pāreju starp degvielām tiks pastiprināta energoefektivitātes uzlabošana (veicinot dziļāku renovāciju). Lai Beļģija atbilstu "Gatavi mērķrādītājam 55 %" mērķiem, būs vēl vairāk jāpalielina ieceru vērienīgums attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un atjaunīgo energoresursu un energoefektivitātes rādītāju paaugstināšanu. Transporta nozarē lielais personīgā autotransporta izmantošanas īpatsvars veido būtisku naftas patēriņa daļu Beļģijā. "Saudzējošas mobilitātes" (piemēram, riteņbraukšanas, kopīgotas mobilitātes) un sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšana, tostarp uzlabojot sabiedriskā transporta pakalpojumus, palīdzētu samazināt privāto automobiļu izmantošanu un ar to saistīto naftas patēriņu.

- (30) Paātrināta pārkārtošanās uz klimatneitralitāti un atteikšanās no fosilajām degvielām vairākās nozarēs radīs ievērojamas pārstrukturēšanas izmaksas, taču, lai mazinātu pārkārtošanās sociālekonomisko ietekmi vismagāk skartajos reģionos, Beļģija var kohēzijas politikas ietvaros izmantot Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu. Turklāt, lai uzlabotu nodarbinātības iespējas un stiprinātu sociālo kohēziju, Beļģija var izmantot Eiropas Sociālo fondu Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057²³.
- (31) Padome ir izskatījusi 2022. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums²⁴ ir atspoguļots 1. ieteikumā.
- (32) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp izmantojot atvēršanas un noturības plānus, lai īstenotu 2022. gada ieteikumā par eurozonu izklāstītos ieteikumus. Attiecībā uz Beļģiju tas ir jo īpaši atspoguļots 1., 2. un 3. ieteikumā.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.).

²⁴ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

AR ŠO IESAKA Beļģijai 2022. un 2023. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugumu, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām māsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Palielināt publiskās investīcijas, kas sekmēs zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus.. Laikposmā pēc 2023. gada īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un vidējā termiņā nodrošināt ticamu un pakāpenisku parāda samazināšanu un fiskālo ilgtspēju, izmantojot pakāpenisku konsolidāciju, investīcijas un reformas. Piešķirt prioritāti reformām, kas uzlabo ilgtermiņa aprūpes fiskālo ilgtspēju, tostarp veicinot dažādu aprūpes iestāžu izmantošanu izmaksu ziņā efektīvā veidā. Reformēt nodokļu un pabalstu sistēmas, lai mazinātu faktorus, kas attur no strādāšanas, novirzot nodokļu slogu no darbaspēka un vienkāršojot nodokļu un pabalstu sistēmu. Samazināt nodokļu izdevumus un padarīt nodokļu sistēmu neitrālāku attiecībā uz investīcijām.
2. Turpināt atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, ievērojot Padomes 2021. gada 13. jūlija īstenošanas lēmumā iekļautos atskaites punktus un mērķrādītājus. Iesniegt 2021.–2027. gada kohēzijas politikas plānošanas dokumentus, lai būtu iespējams noslēgt sarunas ar Komisiju un pēc tam sākt to īstenošanu.
3. Novērst darbaspēka trūkumu un prasmju neatbilstību, konkrēti – uzlabojot izglītības un apmācības sistēmas darbības rezultātus un iekļautību, uzlabojot profesionālās izglītības un apmācības kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām un attīstot elastīgākas un pievilcīgākas karjeras iespējas un apmācību pedagogiem.

4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām, pastiprinot energoefektivitātes uzlabojumus un samazinot fosilo degvielu izmantošanu ēkās, veicinot sabiedriskā transporta pakalpojumu, kā arī nemotorizētās mobilitātes piedāvājumu un izmantošanu un paātrinot atjaunīgās enerģijas un ar to saistītās tīkla infrastruktūras izvēršanu, vēl vairāk racionalizējot atļauju piešķiršanas procedūras, tostarp samazinot pārsūdzības procedūru ilgumu un pieņemot pamatnosacījumus, lai veicinātu investīcijas saules enerģijas iekārtās.

Briselē,

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja
